
**Lutino weny romo pwonye,
Pwonye wa me adek: Dyscalculia, peko icura**

• **Acaki ne**

Glades: Itye ka winyo ***Lutino weng pwonye.*** Jo ma kelo botwu aye **Backup Uganda** kacel ki **Brainstud.** Itwero winyo pwonye wa ni ki i wi yamu me **internet** ma tye iwang **website** wa ma ki lwongo ni www.backupuganda.org, ka itye ka winyo wa ki Gulu, iromo gamo pwonye man macalo dwon ma ki mako ki iMega FM, nyo iDivine Video & music library matye idye taun kany, ki bene igangi kwan magi, Highland primary school ma tye iObiya iyo Kitgum, Gulu prison primary school iyo Lacor ma opime ki ot lega Holy Cross, iGulu town primary school ma tye iyo Gulu University, onyo iMary immaculate primary school inge gang lega madit pa Katoli ma ki lwongo ni Cathedral ma tye iFor-God, St Joseph's primary school nyo Christ the king demonstration primary school inge gang kwan Sacred Heart.

Kace imaro ngec ma ipwonye wa ni? bed agonya me nyakone ki lupaco ni, luremi, ki jirani ni bene. Ka dano madwong guwinyo pwonye ikom kit peki ma lutino nongo ikwan, ci waromo konyo lutino wa maber loyo!

• **Nyutu pwonye me adek (Nyutu dul lok me 3)**

Wajolo wu ipwonye wa me adek me ***Lutino weng pwonye.*** Pwonye man neno yo me konyo latin acel acel wek obed ki kony weng ma mite pi kwan mamege- kadi bed ni tito loke iye pol.

Glades: An laloki nyanga Glades, atye lapwony i dul me Backup Uganda. Tin, atye ki lawota Beatrice. Beatrice iromo nyute bene?

Beatrice: Apwoyo Glades. An laloki nyanga Beatrice, atye larem Backup Uganda. In pwonye wa ma adek ma tin ma ***Lutino weng pwonye,*** wa bi teru wu matute ikum peko ma ki lwong ni dyscalculia - peko icura. Ka iwinyo maber, atamo ni iromo biku ngong mo bedo...

• **Me poyo wii wa**

Glades: Ento ma pwod pe wa wachi wu mapol ikum peko icura, kong wa nen angech ikum pwonye me wa bedo kwede kong ma nok. Ipwonye wa me aryo ma lutino weny pwonye, wa loko

ikum peko ikwan ma ki lwo ni dyslexia, ma tye peko ma nyute ikwan, coc ki coyo nyucta. Wa geno ni wu winyo pwonye ni dong, ka pe iwinyo, iromo nongo wa iwii yamu me **internet** ma tye iwang **website** wa ma ki lwongo ni www.backupuganda.org, ka itye ka winyo wa ki Gulu, iromo gamo pwonye eni macalo dwon ma ki mako ki iMega FM, nyo iDivine Video & music library matye idye taun kany, ki bene igangi kwan magi, Highland primary school iyo Kitgum, Gulu prison primary school iyo Lacor ma opime ki ot lega Holy Cross, Gulu town primary school ma tye iyo Gulu University, nyo iMary immaculate primary school inge gang lega madit pa Katoli ma ki lwongo ni Cathedral ma tye iFor-God, St Joseph's primary school nyo Christ the king demonstration primary school inge gang kwan Sacred Heart.

Wii wa myero opo ni, lutino ma tye ki dyslexia-> peko ikwan pwod gi romo pwonyo kit me kwan ki coc. Gin ma gi miro en aye kony ma karo jo mukene, cawa, chuku cwiny gi ki weko gi nwoyo timo tich eno ni-> leb munu boro ni ‘practice’, gang ki sukul bene. Kong dong wa cak ki eni ma ki lwo ni dyscalculia-> peko icura.

- **Ma tin: goro icura**

Beatrice: Ipwonye wa eni me adek ki, wa bi loko ikum gin ma wa lwo ni lamin ‘dyslexia: -> peko ikwan, dyscalculia-> peko icura. Ngong ma ki leb munu ma itye ka winyo ne ilok eni ‘dyscalculia’, dong inyang iyee tiga? ber doo, ka iwinyo maber, ibi winyo gimo ma chal ki ‘calculate’. Atami dong inyang iyee kum bedi. Dyscalculia-> peko icure, obedo peko icoyo namba ki cura. Dyscalculia-> peko icura nyute iyoo ma dwong ma pat pat, ma noo aa ki peki inyang ngong ma namba obedo, ki tiyo ki cura ma tegu.

Gin ma pire tek ma myero wa mok iwi wa, ene tye ni myero wa nen bene mwaka per lutino ki rwom me kwan gi bene cawa weny, ka latin mwaka abiru iclass aryo pe romo nongo lac ilatwoge angwen, pe wa romo dong wacho ne ni latin eni tye ki peko icura, piyen ubi pwonye kit me timo ne iclass mukene i ayim. Ka nongo latin ni tye mwaka apararyo, iclass abicel, bene nongo pwod ubu bedo tek me nongo lac ilatwoge angwen, ka ukeng nucu pa pwony me icura. Ki bot latin ma wa tye ka lok ikume ni, pe dong tye ni ka latin pe twero timo cura moni, tere tye ni latin ni pe obedo idwong pa pwony iclass. Ci dong awene ma dong wa romo wachi ngarumone tye ki dyscalculia-> peko icura? Eni ayee gin ma wa bi cero ka lok iyee tin.

Me tyeko ne gin ma pire tek ma myero wa gwok iwi wa, ene tye ni bedo ki dyscalculia-> peko icura pe kwako bedo ryek pa latin mo keken nyo kiri latin ryek kwede. Tye peko ma mako bwut cura moni keken, ki bene pe tye rom ki kit latin tye ka karo kwede isubject mukene, labole. Bot lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura, ngong ma ineno ene tye ni subject mukene ni weny gi karo maber nyo peko pe iyee, labole, gi karo ma ber in leb munu-> English, SST, ki Science ento pe icura.

- **Lanyut pa goro me icura**

Glades: Lanyut anglo ma ngat ma tye ki dyscalculia-> peko icura nyuru? pol kare, lanyut ubu nen nyo ubu nyute ma ber ma nongo dong latin ucako kwan ki bene nongo tye cawa me pwonyo kit me keto gudi me tiyo cura ma ber i ayim. Ento, kong wii wa myero opo ni pol pa lanyut chake ki gang. Wabi neno labol ma pat pat wek ukonyi ngong ma myero inen ikum latin ni, kono itye ka kwoko ni nyo itye ka pwonyo gi. Ento ma pwod pe wa timo eno ni, ujone myero wa kwok iwii wa ni tutwale lutino weny nyuru lanyut egu ni ka pwod gu chako pwonyo kit me ngeyo namba ki cura. Pire tek me poo ni tye aboka boka ikin bedo ma nongo pwod itye ka pwonyo gi moni ma nyen ki nongo tek teke ikare me pwonye.

Peko a cel ma latin ma tye ki dyscalculia-> peko icura neno, ene tye nyang wat ikin namba ki group pa jami ma noo ki guru gi kara cel. Ineno, namba obedo lanyut ma ki yubu wek lok ubed yet, ento pol kare noo nyuru gi mo. Ka ineno namba abic '5' ci pe nyuru gi mo iri, ci tek teke moni bedo tye me tiyo kwede pi gi mo keken, labole ka icura. Pire tek ni lutino nyang ni abic '5' pol kare tere tye ni abic '5' pa gi mo. Pe wa waju ma long, labole wa waci mere ni abic med ka abic '5+5', ento namba pol kare nyuru gi mo. Lutino tutwale pwonyo eni noo pwod ki tino, ki jami ma tino ki gang, ka gu chako pwonyo kit me kwano jami, chalo ki cards, odilo, nyo odo. Pe iromo kwano gi mo ma pe, myero gi mo obed tye ma iromo mako ne nyo neno ne. Bot lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura, pwonye me nyang wat ikin namba ki group nyo dul me jami pe yet it gi, gi miro kony.

Beatrice: Peko mukene me ineno ki lutini ma tye ki dyscalculia-> peko icura ene ni gi yele me keto jami ma padi padi igrup. Labole, ka imiyo it gi type coin cene ma pat pat, romo bedo tek it gi me keto gi igrup me ciling miyacel, ciling miyaryo, ciling miyabic ki mukene. Ki sukul, pol

kare myero gu tim ki jami ma noo ki goyo chale blackboard nyo ipaper, ma noo dugu teko bot lutini ni.

Ka tek me nyang ngong ma namba obedo, ki ngong ma nyuru, ci bene dugu teko me tiyo kwede. Ene oweko lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura chawa weny gi tye ki peko ingeyo nyo biko namba mene dit nyo tidi loyo la wote. Kong itam eni, bene ka pe ngeyo nyo pe iromo biko namba abic '5' cung pi ngong, ci tek teke moni bedo tye me biko ka abic '5' dit nyo tidi karo abiro '7'. Namba mo keken myero unyut gi mo bori ma pwod pe itimo gi mo keken kwede.

Lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura pol kare gi dwanyu kin namba bene, tutwale ka namba ne tye ma karo acel, chalo 36 labole. Ka ni gu kwan ma loo, gi romo kwano ne ni 63 daki. Gin eno ni bene romo time kwed gi ka ki wachi gi ni gu coo piny namba ma gi tye ka wachi gi, labole noo lapwony ene oo wajo. Gi romo winyo '36', ento ubu chako ki coyo piny 6 ci lubu 3. Eni bene romo time bot gi kadi gi tye ka kobo namba ki blackboard. Yoo acel ma iromono neno kwede gi ni time ki gang, ene ka latini noo tek teke me pwonyo kit me kwano ckawa, labole ki cim.

Glades: Kit ma Beatrice owajo nanen con, lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura gi yele ki tich ki la med, la kwany, la nya, la pok, ki jami mukene ma karo eguni. Kong wa tam kiri timo la pok tiyo kwede labole. Me wek in ibed ki kare me timo la pok, mite ni inyang jami madwong ma pat pat, chake ki nyang ngong ma poko nyange kwede. Myero inge ni namba ma dit romo poke igroup ma tino, nyo ma rom, ki bene ka imedo gi ki namba ma noo ichako kwede ni ka iketo gi kara cel. Nyang eni pe bino lawacel, myero ikwan akwana, labole neno ne a nena kiri tiyo kwede ki kum lok. Calo ka itye ki lamun a 10, iromono poko ne igroup aryo abic abic, ki bene ka idwogo gi karacel, pwod gi obi bedo a 10. Wanga inyang pwonye eni, ci iromono temo bedo ki lagam ma ber pi la peny i la pok, ento pe ibi mako gin ma itye ka timo ni. En mako jami iwic ene gi mo ma lutino ma gi tye ki dyscalculia-> peko icura gi temo chawa mukene, gi teme me miyo lagam ma ber nyo ma tye kakare, piyen pwod piya gu mako kit me nongo lagam nyo answer ne. Ka pe nyang kit me timo cura ma yote, ci peko ni ubu mede me yeli chawa weny ma nongo itye ka temo gi mo ma nyen icura, piyen myero kong inge la med, la pok, la nya, ki la kwany me timo jami mukene ni weny icura.

Gin ma nyweno wic icura, ene aye ni wa tiyo ki lok ma pat pat ma tyen gi rom nyo ma loko ikum gin acel. Wa romo waci addition ma nong la med, dak bene wa waci plus ma nong lanyut pa la med, chawa mukene leb munu waci add, total, sum, ma nong weny tye ka penyo gina acel nyo weny rom; wa miti jami weny ubed karacel. Ka wa miti ki nyany jami mukene, wa romo waci minus, deduct, take away- ki mukene ma weny mini wa lagam ma rom. Eni pe konyo lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura, gi maro nyubu kine. Gi miro kony ma tek ki poyo wii gi ikum lok angong ma noo gi tiyo kwede ki nyang tere bene.

Ki bene gonyo te lok mukene icura tek madaa tutwale ka lapeny nye tye ilok acoya, ki bot latin ma tye ki dyscalculia-> peko icura noo tek. Ageyo pol wan weny wii wa poo ikum lapeny egu ni ki iclass me cura kare ma noo pwod wa tinu. John ucero icuk ka wilo jami me yubu juice. Mine wu oro ki aliba apaa (10,000shs). Wu wilo labolo me a liba aryo (2,000shs), mucuguwa me a liba adek (3,000shs), ki watermelon me a liba acel (1,000shs). udong ki ciling adee? Tye peko madit icura ma ukane ilapeny eni nyo ilok eni, ki bene wa miti lutini wa gu bet ki kare me nyang. Ka ineno mot, eni ti jami ma time chawa weny, pe tye mere peko ma tye ibook ma lapwony pwonyo kwede. Myero wa nyang gin ma mite ni wa tim. ilabol eni, John ucero icuk ki chene ci ubedo ka tich ki chene mukene, kong dong wa nya eno ni ikum chene mu cero kwede ni, Ento ka wa loko loke ko? Ka ni wa miti wu waci wa jami me yubu juice adii ma udugu kwede? pwod wa tye ka timo la nya? ku, dong wa tye ila med. Bot latin ma tye ki dyscalculia-> peko icura, loko nyo nyang cura ma ki coya coya romo bedo tek tutwal.

Beatrice: Dyscalculia-> peko icura pe rom bot lutino weny. Jo mukene gi tye ki ma noo pe rach tutwal ma noo bene tero kare me nyang iyee pi mwaka ma lac, wanga noo kong gu gemo ka mo ma noo dong pe gi romo cero ayim. Bot jo mukene, neno cut cut ma noo pwod gi tino ki bene mede ayim me yelo gi wa kare ma noo dong gu ceko pwonyo kit me tiyo ki namba. Peko ma dit ki dyscalculia-> peko icura ene ni ngec me cura doong ki ngec bene me ngeyo namba, ci ka pe mako ngec eno ni, iromo dong angec ka pe ki nyang iyee con.

Ma pwod piya wa loko ikum ngong ma kelo peki ni, kong wa loki ikum ngec ma pire tek ma myero kong ki pwony ikwo wa: kwano ne, ma leb munu boro ni counting, kwan nyo kwano jami nen gi mo ma yot ful, ento tye ki cik ma mite ni ki lub ka mite ni itim jami ma ber. Ka latini pwod

tye ka pwonyo kwano jami apwonya nyo tye inacari, ci tye ka nongo cura tek, ci myero inyang ka gu nyang acaki cik ma tye ikwano jami:

- Ma acel, ka ikwano, gi mo keken ma itye ka kwano ne kwane ki cel. Pi iromo kwano gin eno ni ki ryo, ka itimo kumeno, pe ibi noo lagam ma kakare iya giki ne.
- Me aryo, myero iti ki namba ma itye ka kwano ne ni iyoo ma tii. Kong dong wa yee ni kare ma con nongo wa kwano ucake ki acel, aryo, adek wa mede kwede ayim. Ka wa cako nyubu kine calo adek, abic, acel, labole, pe wa bi oo kama wa miro ni.
- Adek, namba me agiki ni pol kare nyuru namba pa wel jami. Ci, ka wa kwano acel, aryo, adek, angwen labolo, ci angwen ene namba wel labolo ma tye. Ineno kiri dong ber kwede me tiyo ki namba iyoo ma atii ko? ka inyubu kine ci namba ma agiki pe ubu nyuru wel jami ma tye.
- Angwen, jami mo keken ma ki guru karacel romo kwane. Pe tye ni wa romo kwano labolo ento pe lamun. Teka ti jami ma ki kero idul, kwane.
- Me agiki ne, kit ma wa kwano kwede jami, pe loko adwogi ne. Kiri wa cak kwano ne ki tung acam wa ceri iacuc, nyo wa cak ki acuc wa ceri iacam pe balo, adwogi ne ubu bedo ma rom, teka mere wa lubu cik me kwano jami.

Ci, man dong iromo neno lok ni latin na pe twero kwano jami romo gonya iyoo ma pat pat. Ngong ikwano jami kikome ma tye ka yelo gi? Tye kit me keto namba iyoo ma atii? Tika gi ngeyo ni myero pe gu cak kwano gin ma noo dong gi kwano chawa weny? Ka nongo iromo nyang ngong atima, iromo temo nyang yoo me konyo gi.

• **Ngo ma kelo peko ni**

Glades: Gin ma kelo peko icura roma roma ki gin ma kelo peko ikwan. Wii poo kit ma wa loko kwede ni adam ma megwa tiyo iyoo ma pat pat me timo tich ma pat pat bene, ki kit ma gi tiyo kwede karacel me tyeko tich? Ka wa tye ka lok ikum peko icura, bino ki bwut wii adam ma tutwale neno lok ikum namba ki cura ma nongo weko size ne nyo kit ma myero obed kwede pe tye kakare, nyo gi tiyo ma pat ki jo mukene. Eni time piyen jami ma pol gudu kit ma adam wa dongo kwede. Labole, iromo nong peki ni ki bot luyondo ni-> noo ki nywali kwede, nyo ki bot dayo ni. Ki bene jami ma dwong romo balo kit ma adam pa latin ma pwod piya ki nywalo doong kwede. Ka layondo maro mato koong, labole, nyo tiyo ki yat ma nong dugu rach ki latin, eno ni

romo loko kit ma adam pa latin doong kwede. Nok noke bene tye ni, jo mukene noo peko icura inge nongo accident ma keme ki adam. Wa lwo eno ni peko icura ma ngarumoni noo inge nywale.

Kiri wa ngeyo ma nok nylo ma dwong ngong ma kelo peko ni, gin ma myero wa nge ene ni peki ni pe cang, ki timo surgery iwic nylo iadam bene pe tiyo. Ngarumoni bedo kwede ikwo ne weny. Ma ber ne ene ayee ni, dyscalculia-> peko icura pe ngeyo latin ki kwano namba ki cura. Gi romo teru kare me nyang jami ma yot icura, ento bene pe dong ni pe gi twero pwonye. Gi romo noo teke moni ma noo dong lagam mukene dong bina bina labong nyang iyee, ento bene gi romo pwonye. Me konyo gi pwonye, tye jami ma dwong ma waromo timo ne ki gang, sukul ki bene cawa mukene bot jo a tye ki ngec ikum peki ni.

- **Kit me konyo lutino ni**

Beatrice: Wa mede ayim ikum jami ma beju ma wa romo timo ne: wa romo konyo lutini ma tye ki peko icura nining? Pire tek ni wa bed kwede iwii wa ni tye yoo ma wa romo tich kwede me konyo lutini me tye ki peki ni weny, ki bene yoo me minigi konyo ikum peki ma gi tye ka neno ne ki lutini ma tye ki peko icura. Ma noo lupwonye romo tiyo kwede ki sukul ki bene luyondo ki gang.

Kong wa nen ngong ma waromo timo ne;

- Bedo ma noo imine. Ruyu, nylo miyo pwod pe konyo latin ma tye ki peko icura me timo ma ber. Pe gi tye ka timo bal eguni piyen gi miro, gi tye ka timo roc piyen gi nongo tek it gi me nyang. Bedo ma nongo wii unwene piyen pe itye ki cawa ma romo, nylo piyen pwod tye ka kuru a wene ma nongo lagam pe tye kakare, pe dong tere ni adam wii tiyo ma ber, ka ikum lok, timo uluntuke, ma noo bene romo weko icako degu ngong ma noo itye ka temo pwonyo ne. Ka latini ngeyo ni ber me tero chawa ma noo gi miro me temo ne, ki dak gu tem, ci gi ubu mede ki temo ne.

- Mede me mini gi morale ki cuku cwiny gi. Dong wa loko ikum eni angech, latin ma tye ki peko ikwan tiyo wang apa matek ci pole noo nucu pa adwogi ne. Teme kong me kete iwaa pa lutini ni: ee romo bedo yom me temo ne chawa weny, ma noo itye ka neno luwodi gi tero chawa ma nok ci bene gi karo ma ber? Angeyo kono no in kono iool... Ci ka imiti latini umede ki cero ayim, ci

myero ibed ikwo gi. Myero gu bed ki ngech ni ber me timo bal nyo leb munu wajo ni mistake, weny tye ikin pwony, ki bene ni itye me konyo gi. Iromo timo jami ni kilok a waja, minigi la mich ma nok ka gu timo jami ma iwachi gi, Gi mo keken ma romo tich bot latin ni nyo bot lutino. Mich pe myero ubed gi mo ma dit, nyo ma wele tek. Romo bedo cwit, kalam, nyo gi mo ma latin maro timo ne tutwal. Ki bene wii opo ni, pwoyo latin pi gin ma ultimo roma roma ki pwoyo latin pi karo ma ber. Kiri bed ni gu timo bal ma dwong nyo mistake, wa miti gu mede ki temo ne, ci temo ne ni ene ayee gu mede ka cuku cwiny gi iyee. Ka gi tye ka mo ma noo ki cuku cwiny gi iyee, gang ki sukul, ci gi ubu bedo ki kare me mede ayim ka wang me jalu ne.

Glades: - kony me jingo cwiny gi. Latini myero unge ni gin bene gi tye dano ma pi gi tek calo dano mukene, calo dano pe gi kwo ki kwan keken nyo wa ket ni calo man, cura. Eni pe rom calo poro odenge ki latini ni tye ka timo ma ber ijami weny. Pe ber ka ngarumo keken wajo ki latin ne apwoyo, itimo ma ber tutwal icura kun noo goba. Pi ngo pe waj loka adaa ki latini ikum gin ma gi tye ka timo ne, ento iyoo ma pe turu cwiny gi. Pwony gi ni pi gi tek kadi gi tye ka yele, ki bene kony gi me neno ni idoong mic ma lubang uminigi. Ki bi cayogi woko, kiri lurem gi ki iclass. Tye latin mo oloto ma ubu waci “haha, itye laminy, pe iromo timo cura ma yoti”. Ingeyo kiri lutino wajo kwede lok me cwiny gi, myero pwod gu pwonye apwonya ngong ma myero gu waji ki ngong ma myero pe gu waji. Lutino ma gi tye ki peko icura mite ni gu bed ma noo cwiny gi tek ikin luwodi gi, ki bene me poyo wii keken gi ni peko ma gi tye kwede ni pe dong tere ni pi gi pe tek ma calo dano adana.

- Mi ki latini chawa ma pol ki kare me nwoyo udojo gin ma tye ka timo ne, leb munu bora bora ni practice. Latin ma tye ki peko icura mite ni chawa weny obed ka temo ne, labong ruyu ne ma aa ki bot luyondo ki lupwonye ni metro gu peony jami iyot. Wii upo ni, latin pe romo loko kit ma en kwano kwede, ento wa romo yubu ne nyo konyo gi ki tich ma ki mini gi me pwonye. Ka gu mede ki timo practice, nyo pwonyo gi ki miyo labol ki jami ma nen, ci ubu konyo gi ma daa. Wek lutino gu tim practice ki jami ma gi romo neno ne ki gudu ne, labole ka imiro nyang pek pa gimo ni, boo ne ki shape pe. Wek gu tii ki utiko nyo tal akwana nyo gi mo keken ma gi romo tiyo kwede me timo practice ila nya. gi mo keken ma romo weko cura nen iwang, konyo gi weko cura nen itam gi. Ma calo layondo, iromo temo jami ni karacel ki tich ma nongo imiyo ki latini ki gang: ka latini tye ka konyo in tedo muranga, wek gi uguu muranga ni igrup apa apa (10), nen ngong ma ubu kelo ka ikero gi igrup adek (3) karacel , nyo group abicel (6). Ci ibi po ni latini tye ka timo la nya cut. Ka imiro wilo jami ki idukan, coo jami ma imiro ki gang, Kony latini me nyang ciling adii ma

mite, cet kwede, kony latini unyang kit me tiyo ki cene, ciling adii ma calo balance ma myero wu nong, Gi mo keken ma romo weko cura nen iwang. Iromo konyo nyo telo gi iyoo me nyang jami ma nyen, ento teme pe me minigi lagam ma tye kakare. Myero gu nyang kit ma gu oo kwede me nongo lagam me atii. Ki bene myero gu nge kit me nongo lagam ken gi iayim.

Beatrice: - Luyondo ma tye ka winyo wa, ma karo jami weny ma itimo ki latin ni ki gang, amiti ajuk cwinyi me bedo ki kare me lok ki latin ni ki bene lapwony ma pwonyo latin ni chawa weny. Dyscalculia-> peko icura romo bedo peko ma dit bot latin ma tye kwede, ki ingeyo ngo, latin acel acel ma tye ki dyscalculia-> peko icura tye pat, ci lapwony gi mite ni gu nongo yoo me pwonyo gi ma rwate ki kit ma latin tye kwede. Ma chalo layondo, ingenyo latini ma karo dano weny, ci ibi bedo ki kare me miyo ki lapwony gin ma wa lwong ni matute ikum latini ma nongo ngaru mo pe romo ngeyo ne labong in. Ingenyo ngong ma latini maro, ngong ma pe maro, ngong ma juku cwinye, ki ma pol. Ka noo iromo tich ki lapwony, me coyo plan me konyo latini ki sukul ki gang, ci latini ubu noo kony iyoo weny ka mo keken. Lupwonye ma tye ka winyo wa, angeyo pwonyo lutini ma tye ki peko ni tye gi mo ma tek. Itye ki tich atime ma tek, iromo bedo ki lutini ma dwong iclassi ma noo gin weny miro gi mo ki bori ki bene tye lutino mukene ma miro kony ma karo lutini mukene. Wii wa myero opo ni pe tye latin mo keken ma uyero peki ma gi tye ka yele kwede ni. Gi miro kwan ma tek calo dano mukene ni weny, ci in ayee iromo weko gin eno ni time. Itye ki kare ma upore ma ber me timo a loka loka ikwo pa lutino ma dwong. Gin ma pire tek bot lutino ma tye ki dyscalculia-> peko icura ene me nyang kwene kikome ma latin umoko iyee.

Labole, ka wa tye ki latin ma nongo tek me nongo lac ilatwoge angwen, calo me wa lok iyee ni, eni pe romo bedo peko ma gi tye ka neno ne. Ngec angong ma myero ibed kwede weki ibed ki kare me calculating the surface area? Kikome, la nya. Ki ngo ma myero itim ka imiro tiyo ki la nya? keto jami igrup, kiri la med. Latin eni romo bedi peko noo dong tye ingec egu ni, ma nongo pwod pi ya gu oo ingech me tiyo cura me nongo lac ilatwoge angwen. Ka iromo nyang ngong kikome ma peko obedo bot latin eni, ci ibi bedo ki kare me konyo gi wek gu oo kama gi miro ni. Ki wii opo ni, pe dong ni ka latin tye iclass abicel, labole, pe dong ni pe miro kony gi ki ngec ma myero gu nge iclass aryo. Ka pe konyo gi ki peko eni, ci nga ma ubu konyo gi? iromo cuku cwiny lutino ni luyondo bene, tutwale ka latin eno ni miro timo ne dak udojo ma karo bedi class ki jo mukene. Kit ma wajo kwede, unywak tam kara cel, ci ubu bedo ki kare me konye.

- Me wek gi ni uti, pwonye me winyo lutino. Wa maro lok ikum gi tutwal, ento ka ni wa cak lok kwed gi kono? ka wa weko gu bedo agonya me nywako ngong ma gi tye ka yele iye, ci wa bi bedo ki kare me nyang gi ma ber loyo. Ka latin ni, nyo latin kwani, tye ki ni yee ni itye me konyo gi, lworo me nywako peko gi romo rwenyo nyo aa oo ki penyo kony. Wa lok loka daa, lutini wa pol kare gi maro ling ki peki gi nyo gi kane woko ki peko gi, piyen gi miti wan wa tam ikum gi ma ber. Twora gu wee leb ma raju me wa loko ikum gi ni, nyo goyo gi. Iya giki ne, Wan weny wa miro jami ma rom, lutini wa me oo ilek gi ikwo gi. Nen ni ning ka ni wa chak tich kara cel me weko jami ni weny utime?

- **Agiki ne**

Glades: Wa pwoyo wu me winyo pwonye wa me adek inywako kit ma Lutino weng twero kwan kwede, kama wa timo tek me weko in niang peko ma ikwan ki kit ma kitwero kwede tic iye maber. Wa geno ni bi lubu pwonye wa me anyim me nongo matute ikom peki egin acel ki acel. ipwonye wa me anyim, wabi bedo ka lok ikom ADHD-> **peko ikit me keto cwiny ijami** ki bene mit kom ma tek, ci nen ni pe ikeng. Wa nen.

- **Me dolo doge**

Glades: Wa pwoyo wu pi winyo *Lutino weng romo pwonye*. Tim ber inywak tam ni kwed wa! i Facebook nyo cwal lapeny i0772630078. Imito niang ma tut ikom Backup Uganda ki bedo ki ngec ikom tic wa? Rot website wa www.backupuganda.org ki lub wa iFacebook, Instagram, Twitter ki LinkedIn.